

# Varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta vapauttaminen erityisistä syistä / Befrielse från klientavgiften för småbarnspedagogik av särskilda skäl

## Sivistysvaliokunta / Bildningsutskottet 01.06.2022 § 63

718/02.05.00.00/2022

Valmistelija / Beredare: Varhaiskasvatuspäällikkö / Chef för småbarnspedagogik Mervi Keski-Oja, mervi.keski-oja(at)sipoo.fi

**Varhaiskasvatuksen maksuista annetussa laissa** säädetään kunnan päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestämästä varhaiskasvatuksesta perittävistä asiakasmaksusta. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta ja kunnan tilapäisesti antamasta varhaiskasvatuksesta voidaan periä kunnan päättämä asiakasmaksu. Maksuttomasta esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998).

### **Maksun enimmäismäärä**

Varhaiskasvatuksesta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Maksu voidaan periä perheen maksukyvyn mukaan. Maksusta säädetään tarkemmin lain 5—8 §:ssä.

### **Kuukausimaksu ja sen periminen**

Varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta päiväkotij- ja perhepäivähoitona järjestettävästä varhaiskasvatuksesta voidaan määrätä kuukausimaksu. Maksu voidaan periä enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa toimintavuoden kaikkina kuukausina ja hän on poissa varhaiskasvatuksesta toimintavuoden aikana muusta syystä kuin sairauden vuoksi enintään kolme neljäsosaa kuukausimaksun perusteena olevien kuukausittaisten varhaiskasvatuspäivien määrästä, voidaan maksu kuitenkin periä 12 kuukaudelta. Poissaolopäiviä laskettaessa otetaan huomioon etukäteen ilmoitetut poissaolot.

Jos lapsen varhaiskasvatus alkaa tai loppuu kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään toteutuneen varhaiskasvatusajan mukaan kuukausimaksua pienempänä. Maksun määrä pyöristetään lähimpään euromäärään.

Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka. Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, on maksu määrättävä erikseen molemmissa kunnissa. Tällöin maksu määrätään 6 §:n mukaisesti.

### **Maksun perimättä jättäminen ja alentaminen**

Varhaiskasvatuksesta määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa palvelun käyttäjän tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai lapsen vanhemman tai huoltajan lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen tulee aina tehdä ennen toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen toimeentulotuen myöntämistä.

### **Maksun periminen poissaolon ajalta**

Kuukausittainen maksu peritään myös lapsen tilapäisen poissaolon ajalta. Jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa varhaiskasvatuksesta yli kymmenen päivää kalenterikuukauden aikana, kyseiseltä kuukaudelta peritään puolet

laissa säädetystä kuukausimaksusta. Sairaudesta johtuvan poissaolon kestäessä koko kalenterikuukauden maksua ei peritä lainkaan. Maksua ei myöskään saa periä niiltä päiviltä, joina lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen isyysrahaajaksojen ajan. Jos lapsi on muusta syystä poissa varhaiskasvatuksesta koko kalenterikuukauden, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

### **Varhaiskasvatusmaksuihin liittyvä toimivalta varhaiskasvatusmaksujen osalta**

Sipoon kunnan hallintosäännön 26 §:n mukaisesti sivistysvaliokunta päättää varhaiskasvatusmaksuista sen mukaan, mitä asiasta todetaan varhaiskasvatuksen maksuista annetussa laissa. Tällöin on kyse pysyväluonteisista maksuista, jotka perustuvat varhaiskasvatuslaissa määriteltyihin maksuperusteisiin ja siinä määriteltyyn maksukattoon. Sivistysvaliokunnalla on oikeus päättää, että asiakkailta veloitetaan maksulaissa määriteltyjä maksua alempia maksuja tai että ko. palveluista ei peritä maksuja lainkaan.

Sivistysosaston toimintasäännön mukaisesti varhaiskasvatuspäällikkö voi viranhaltijapäätöksellä (Dynasty) päättää määräaikaisista asiakasmaksuhyvityksistä. Päätöksen lähtökohtana on tällöin toiminnan järjestämiseen liittyvä peruste. Tällaisia määräaikaisia, erityisiä syitä asiakasmaksusta voivat olla esim. pandemia- tai epidemiatilanne, työtaisteluiden vaikutukset palvelutuotantoon, päiväkodin muutto tai päiväkodin remontointiaika. Edellä mainituista tai vastaavista syistä huoltajia voidaan pyytää järjestämään lapselle hoitoa itse kokonaisen päivän ajaksi.

Erilaiset poikkeustilanteet voivat aiheuttaa myös henkilöstöpulaa, jolloin joudutaan mahdollisesti rajaamaan varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja tai sulkemaan ryhmiä niissä tilanteissa, kun lakisääteistä henkilökuntamäärää ei ole saatavilla sijaishankinnan, ryhmien yhdistelemisen tai henkilökunnan siirtojen jälkeenkään. Tällöin taustalla voi olla esim. pandemian aiheuttamat lisääntyneet henkilöstön sairauspoissaolot tai työtaistelutoimet.

Asiakasmaksuhyvitys myönnetään, jos edellä mainituista syistä tehdyn päätöksen perusteella lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta kokonaisia hoitopäiviä. Yksittäisistä poissaolotunneista ei myönnetä hyvitystä.

Viranhaltijan tekemä määräaikainen maksuhyvityksiä koskevassa päätöksessä perustellaan maksuhyvityksen myöntämistä koskeva peruste, maksuhyvityksen määrä ja päätöksen voimassaolo aika. Päätös voi olla voimassa enintään 12 kk. Päätös on hallintolain ja kuntalain mukaisesti valituskelpoinen.

Maksuhyvityksiä koskevien määräaikaisten päätösten lisäksi varhaiskasvatuspäällikkö päättää varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 12 § ja 13 § mukaisissa tapauksissa.

Esittelijä / Föredragande Sivistysjohtaja / Bildningsdirektör Pietinen Jukka

Ehdotus / Förslag Sivistysvaliokunta päättää merkitä asian tiedoksi.

Bildningsutskottet beslutar anteckna ärendet för kännedom.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Sivistysvaliokunta merkitsi asian tiedoksi.

Bildningsutskottet antecknade ärendet för kännedom.